octubre 2021

241

capçalera digital

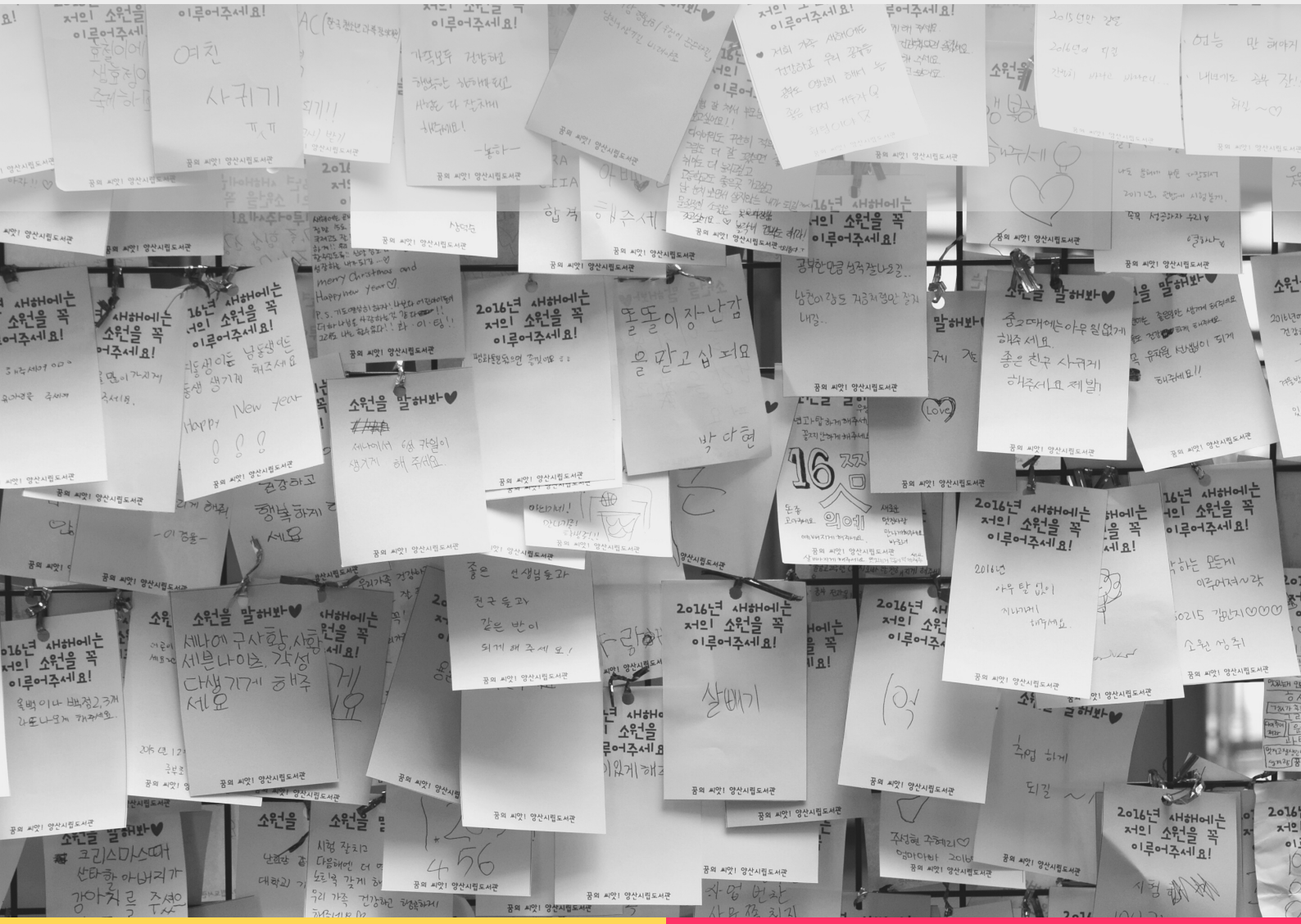

Recerca - Beques, Premis i Ajuts

GdT - Grups de Treball

L'entrevista destacada

Comunicació: Atenció Primària i MFiC

Està d'actualitat a la CAMFiC!

CAMFiC societat catalana de medicina familiar i comunitària

biblio III capçalera

capçalera digital

Vols que la teva fotografia aparegui a la portada del capçalera digital?

1. Publica la teva fotografia a xarxes socials (instagram o twitter) amb l'etiqueta #capçaleraCAMFiC
2. Fotografies relacionades amb l'Atenció Primària

DIRECCIÓ
Jordi Mestres Lucero

PREMSA
Ester Duran

EQUIP TÈCNIC
Claudia Cañigueral
Àlex Guerrero

ISSN: 2013-2263

Secretaría técnica:
Societat Catalana de Medicina Familiar i Comunitària
C/ Diputació 316, 08009 Barcelona

informans@camfic.org

CONTINGUTS

241

04 Entrevista als membres del grup Salut digital de la CAMFiC

07 Recomanacions per a la realització d'espirometries a l'atenció primària en l'entorn COVID-19

08 Socis de la CAMFiC premiats per semFYC

09 XIX Jornada Vacunes i profilaxi de la CAMFiC

11 Nou document de consens sobre els inhaladors

12 Premi Josep Davins i Miralles 2022

13 És notícia!

L'entrevista destacada

Entrevista als membres del grup Salut Digital de la CAMFiC

GdT Salut Digital

foto **@irisalarconb**

D'esquerra a dreta: Josep Vidal Alaball, Jordi Acezat Oliva, Eugeni Paredes Costa, Jordi Mestres Lucero i Iris Alarcón Belmonte

Està l'atenció primària de salut preparada per abraçar les aportacions tecnològiques de la Salut Digital?

Les eines digitals en salut ja són una realitat en la nostra societat i a nosaltres no ens queda una altra que abraçar-les i creiem que els professionals tenim voluntat de fer-ho.
Ara bé, ens queda recorregut tecnològic per fer: només com a exemple paradigmàtic, la majoria de CAPs no tenen connexió wifi de lliure accés. Cal una profunda actualització tecnològica, començant per l'estació clínica electrònica (ECAP) que cal que s'adapti a les noves funcionalitats.

També serà necessari dissenyar plans de formació adequats, molt probablement en nivells diferents i adequats als diferents perfils professionals. La transformació digital requereix l'aprenentatge de noves competències i habilitats

Què s'està fent ja i que creieu que es pot fer més (en eHealth i mHealth) a l'AP?

Fa anys que hi ha iniciatives de telemedicina, però no acaben d'estar implantades a tot el territori. Amb l'IS3 (la plataforma de comunicació entre proveïdors) és més fàcil compartir imatges i ara l'ECAP també incorpora una manera segura d'incorporar imatges a l'ECAP a través dels telèfons mòbils.

Creiem que cal anar més enllà i que cal permetre l'intercanvi d'informació i dades de salut de manera activa i segura entre usuaris i professionals.

Poseu-me algun exemple pràctic sobre com la Salut Digital ha vingut per quedar-se i millorar l'atenció als pacients de la primària.

L'exemple més clar és l'ús de l'eConsulta que ha crescut exponencialment durant la

pandèmia, perquè els usuaris i els professionals han vist que és una eina útil. Ara ens toca que aquest "boom" digital el puguem ordenar i donar el valor per a cada acció.

Un altra bon exemple és la vídeo consulta que, tot i que encara requereix de millores tècniques facilitadores, també permetrà que professionals i usuaris mantinguin entrevistes amb elements comuns a la consulta presencial, però amb més comoditat per a pacients que tinguin dificultats de mobilitat i/o horaris laborals exigents.

Penseu que potser això pot causar una bretxa digital que deixarà pacients sense l'atenció adequada? Com creieu que cal gestionar això?

Sí, aquest és el gran risc. I la bretxa digital també pot donar-se entre els professionals sanitaris. No només és un problema d'edat com alguns pensen, també és un problema de formació i recursos.

Aquest és un dels motius de ser del grup de treball de Salut Digital: com a metges de família, som experts en la llei de cures inverses, i és aquest el far que ens ha de guiar per la implantació i el desenvolupament de les eines digitals en la consulta. Cada pacient i cada professional tindrà unes necessitats, habilitats i preferències, i creiem que és en funció d'aquestes, com podrem usar d'una forma efectiva les eines digitals.

Heu decidit crear un nou grup de treball a la CAMFIC sobre Salut Digital. En la definició de l'objectiu del grup parleu de millorar les fonts de coneixement entre els professionals de la salut de l'Atenció Primària. Com ho voleu fer i perquè creieu que aquest ha de ser el vostre principal objectiu?

Com et comentàvem, estem convençuts que la clau de l'èxit de la salut digital serà que els professionals tinguin les habilitats per utilitzar-les i també per acompanyar als usuaris en el

"la clau d'èxit de la Salut Digital serà que els profesionals tinguin habilitats per utilitzar-les"

seu ús. I no podem utilitzar una eina –ni tampoc aconsellar-la- sense conèixer-la. A més, la CAMFiC és una societat científica que es caracteritza per ser líder en formació pels professionals d'atenció primària.

Aquest grup desitja posar a l'abast dels professionals de la salut la informació rellevant i de valor sobre salut digital, per ajudar a destriar el gra de la palla.

Quin perfil de membres pot tenir aquest nou grup de treball?

Doncs molt variat, amb la característica comú de pensar que la salut digital pot millorar l'acte assistencial i la salut de les persones.

He vist que ja teniu dos activitats formatives planificades pels propers mesos. Quines altres activitats formatives o no teniu previstes fer com a grup?

En aquest sentit, ens interessa molt el treball transversal amb altres grups de treball on poder incloure la salut digital en totes les mirades. Creiem fermament que la salut digital no és "un bolet" dins el sistema, sinó que pot ser una eina més -com ho és ara el fonendoscopi o l'ecografia-, que pot ajudar al desenvolupament de totes les àrees competencials de la medicina de família.

Per aquest motiu estem molt motivats en formacions transversals en col·laboració amb altres grups de treball i accions per la ciutadania en aquesta línia.

"ens interessa molt el treball transversal amb altres grups de treball on poder incloure la salut digital en totes les mirades"

Entre les vostres línies de treball: iniciar investigació en Salut Digital, treballar en xarxa amb altres grups, generar continguts i fer formació especialitzada en temes de salut digital, entre d'altres. Podeu explicar-me una mica per què aquestes línies de treball i en quin ordre de prioritat voleu treballar?

Com et dèiem, estem convençuts que les eines digitals seran una eina més en el dia a dia de la consulta de la metgessa de família. Per a que això passi, generar contingut de valor mitjançant la recerca i continguts- serà imprescindible.

A més, i donat que ho veiem com una eina de treball, desitgem que aquesta sigui utilitzada d'una forma fàcil per tots els professionals, i per això necessitarem de la sinèrgia amb tots els grups de treball.

A més, ja s'han començat algunes actuacions per exemple en el disseny dels checklist telemàtic en algunes malalties cròniques, de les que ja s'ha presentat en algun webinar i hi ha un espai específic a la web de la CAMFiC. També tenim una formació en teleconsulta a la CAMFiC que està en obert per a qualsevol professional interessat.

Com a nou grup de treball, què demaneu a la CAMFiC? Com us pot ajudar?

Agraïm a la CAMFiC, i en especial a la seva Junta, el seu suport màxim des del primer moment que vam explicar al President i la resta de la Junta el desig de fer néixer i créixer aquest Grup de Treball. La CAMFiC sempre ha donat suport als Grups de Treball, hi creu en ells com les arrels d'un arbre que enforteixen i arrelen el coneixement de la nostra societat científica. Estem convençuts que continuaran ajudant-nos a donar visibilitat al grup per als professionals, en la confecció de formacions interessants per als professionals i la promoció de la recerca que volem portar a terme.

GdT - Grups de Treball

Recomanacions per a la realització d'espirometries a l'atenció primària en l'entorn COVID-19

A l'Atenció Primària es realitza l'avaluació i seguiment de les malalties respiratòries i sovint es fa servir l'espirometria, és una prova bàsica per a l'estudi de la funció pulmonar.

L'entorn COVID-19 ha suposat canvis en la realització d'aquestes proves, limitant-se el seu ús. En aquest context la CAMFiC ha elaborat un tríptic que ajuda ajuda a prioritzar les indicacions de la prova, ja que una selecció acurada pot aportar més beneficis als pacients amb l'aval del Departament de Salut.

Així de forma resumida es recullen les indicacions per quan cal fer una espirometria i alhora quines són les contraindicacions.

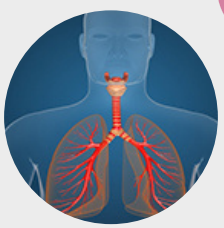

5 NOV
XIII Jornada Respiratori
GIRONA

18-19 NOV
Ecografia Pulmonar
BARCELONA

Tríptic Recomanacions per a la realització d'espirometries a l'atenció primària en l'entorn COVID-19

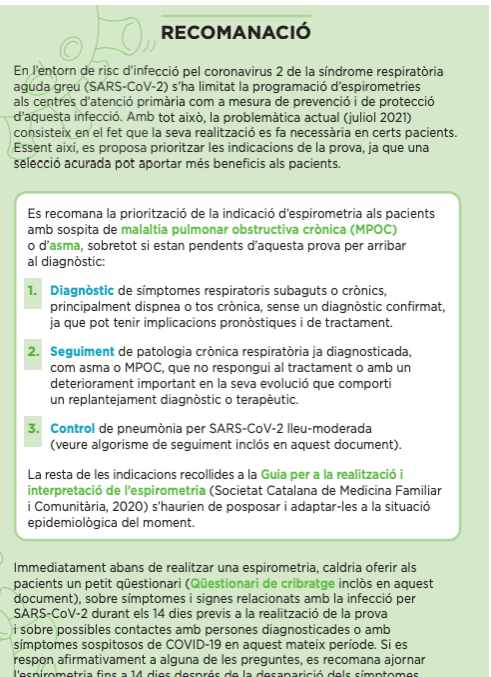

RECOMANACIÓ

En l'entorn de risc d'infecció pel coronavirus 2 de la síndrome respiratòria aguda greu (SARS-CoV-2) s'ha limitat la programació d'espirometries als centres d'atenció primària com a mesura de prevenció i de protecció d'aquesta infecció. Amb tot això, la problemàtica actual (juliol 2021) consisteix en el fet que la seva realització es fa necessària en certs pacients. Essent així, es proposa prioritzar les indicacions de la prova, ja que una selecció acurada pot aportar més beneficis als pacients.

Es recomana la priorització de la indicació d'espirometria als pacients amb sospita de malaltia pulmonar obstructiva crònica (MPOC) o d'asma, sobretot si estan pendents d'aquesta prova per arribar al diagnòstic:

1. Diagnòstic de símptomes respiratoris subaguts o crònics, principalment dispnea o tos crònica, sense un diagnòstic confirmat, ja que pot tenir implicacions pronòstiques i de tractament.
2. Seguiment de patologia crònica respiratòria ja diagnosticada, com asma o MPOC, que no respongui al tractament o amb un deteriorament important en la seva evolució que comporti un replantejament diagnòstic o terapèutic.
3. Control de pneumònia per SARS-CoV-2 lleu-moderada (veure algorisme de seguiment inclós en aquest document).

La resta de les indicacions recollides a la Guia per a la realització i interpretació de l'espirometria (Societat Catalana de Medicina Familiar i Comunitària, 2020) s'haurien de posposar i adaptar-les a la situació epidemiològica del moment.

Immediatament abans de realitzar una espirometria, caldria oferir als pacients un petit qüestionari (Qüestionari de cribratge inclòs en aquest document), sobre símptomes i signes relacionats amb la infecció per SARS-CoV-2 durant els 14 dies previs a la realització de la prova i sobre possibles contactes amb persones diagnosticades o amb símptomes sospitosos de COVID-19 en aquest mateix període. Si es respon afirmativament a alguna de les preguntes, es recomana ajornar l'espirometria fins a 14 dies després de la desaparició dels símptomes

QÜESTIONARI DE CRIBATGE

Heu presentat tos diferent de l'habitual en els darrers 14 dies?	Sí		No
Heu notat un augment important de la sensació de falta d'aire en els darrers 14 dies?	Sí		No
Us heu pres la temperatura en els darrers 5 dies i heu tingut més de 37 graus algun dia?	Sí		No
Heu notat algun dolor muscular o articular que no sigui habitual i que us produeixi esgotament en els darrers 14 dies?	Sí		No
Heu notat anòsmia, odinofàgia, cefalea, dolor abdominal/quadre intestinal o aparició de lesions cutànies en els darrers 14 dies?	Sí		No
Heu mantingut contacte estret en els darrers 15 dies (centre escolar, família o amics) amb algú que hagi donat positiu al coronavirus?	Sí		No
En els vostre entorn diari més proper hi ha algú amb qui hàgiu mantingut un contacte estret (més de 15 minuts a menys de 2 metres) que hagi començat recentment amb símptomes respiratoris o febre?	Sí		No
Us han realitzat la prova del coronavirus en les darreres 48 hores?	Sí		No
	(+)	(–)	No en sé el resultat

És molt important per a la realització de l'espirometria que se segueixin les normes i els protocols de qualitat en un entorn segur.

BIBLIOGRAFIA

Alsina Restoy X, Marcos Sierra J, Rodríguez Fidalgo ML, Ruiz Rodríguez O, Ruiz-Serrano de la Espada MR, Torralba García Y, et al. Recomendaciones de prevención de infección por coronavirus en las unidades de función pulmonar de los diferentes ámbitos asistenciales. (Actualización del 20 de mayo de 2020). Sociedad Española de Neumología y Cirugía Torácica (SEPAR), Sociedad Española de Neumología Pediátrica (NEUMOPED). 2020. Disponible a: https://drive.google.com/file/d/1DGgTeca76HIVSkDgE-kXnPqb-kOmVoLkJ/view
Cimas Hernando JE (coord.), Calvo Corbella E, Fernández Revuelta A, González Rey J, Lobo Alvarez MA, Mascarós Balaguer E, et al; Grupo de trabajo de Enfermedades Respiratorias de la semFYC. Guía de procedimiento para la espirometría en atención primaria. Sociedad Española de Medicina de Familia y Comunitaria (semFYC). Barcelona: 2016. Disponible a: http://udocente.sespa.princast.es/documentos/ESPIROMETRIA/Guia%20Espirometria%20semFYC.pdf
Direcció de cures, Institut Català de la Salut. Procediment de realització d'espirometries post-COVID-19 (maig 2021 V3). Institut Català de la Salut. 2021. Disponible a: http://ics.gencat.cat/web/content/documents/assistencia/procediments-infermeria/espirometries-postcovid/25052021_Procediment-espirometriesmaig21.pdf_v3.pdf
García-Río F, Calle M, Burgos F, Casan P, Del Campo F, Galdiz JB, et al. Normativa SEPAR. ESPIROMETRIA. Arch Bronconeumol. 2013; 49(9): 388-401.
Societat Catalana de Medicina Familiar i Comunitària (CAMFiC). Guia per a la realització i interpretació de l'espirometria. CAMFiC, 2020. Disponible a: http://gestor.camfic.cat/uploads/ITEM_13220.pdf

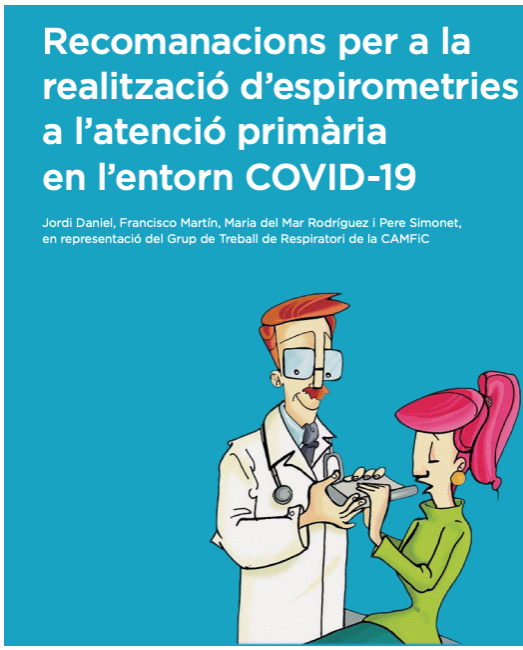

Està d'actualitat a la CAMFiC!

Socis de la CAMFiC premiats per semFYC

La sòcia i vocal de formació de la CAMFiC, la metgessa **Yolanda Ortega** ha rebut el Premi a la Docència que atorga anualment la semFYC en el marc del seu XLI Congrés a Palma de Mallorca. Yolanda Ortega és tutora acreditada per a la formació de Metges residents en Medicina Familiar i Comunitària des de 2001. Formadora dels nivells 1 i 2 del curs Leonardo-EURACT, del que actualment es coordinadora. Directora del Màster en innovació en Atenció Primària de la Fundació d'Atenció Primària. Treballa com a metgessa de família al CAP de Salou.

També ha rebut el premi a la Tasca Universitària, el també soci de la CAMFiC, el metge **Carles Blay**, que actualment és director de l'Escola de Salut per a pacient i cuidadors a l'Hospital de Sant Joan de Deu i professor al Màster of Management in Primary Care. OBS & Universitat Internacional de Catalunya. Tots dos van rebre els premis CAMFiC en tasca docent i tasca universitària respectivament.

Finalment, s'ha fet un especial reconeixement al soci i membre de la Junta de la CAMFiC, el metge **Xavier Cantero** per la seva implicació i feina durant la pandèmia per la COVID-19. En Xavier Cantero va viure en primera persona el confinament territorial de la Conca d'Òdena, treballant a l'Hospital de Campanya que s'hi va instal·lar. Aquest guardó vol reconèixer un professionals que representi l'esperit d'entrega i dedicació de la medicina de família. Actualment segueix treballant al CAP Anoia d'Igualada.

Nota de premsa CAMFiC:
Socis de la CAMFiC premiats per semFYC

foto **@CAMFiC**

GdT - Grups de Treball

XIX Jornada Vacunes i profilaxi de la CAMFiC

GdT Vacunes - Profilaxi

El passat 25 d'octubre s'ha recuperat en la **XIX Jornada de vacunes de la CAMFiC** l'esperada presencialitat al Col·legi de Farmacèutic de Barcelona.

L'acte inaugural ha anat a càrrec de la Secretària de Salut Pública de la Generalitat de Catalunya, la doctora Carmen Cabezas que ha explicat que per ella sempre és un gust participar en un acte de la CAMFiC perquè considera aquesta Societat, casa seva. Ha agraït als assistents, professionals de l'atenció primària, la gran feina que han fet durant tota la pandèmia per la COVID-19, però especialment durant la campanya de vacunació.

El **Dr. Antoni Sisó**, president de CAMFiC que també ha estat a la taula inaugural ha agraït a la Dra. Cabezas la seva presència i ha destacat la seva gran tasca al capdavant de la gestió de la vacunació. També ha ressaltat el paper fonamental que ha fet l'Atenció Primària durant la pandèmia, tot recordant que va ser al primer nivell assistencial on es va fer el primer estudi de zero prevalença o la introducció de l'ecografia pulmonar bàsica per a la detecció de la COVID-19. Finalment, ha advertit als presents que venen uns mesos complicats amb la doble vacunació de la grip i de la COVID-19.

La **Dra. Puri Robles**, tercera en intervenir a la taula inaugural, com a coordinadora del grup de Vacunes de la CAMFiC, organitzadora de la Jornada, ha comentat els principals temes a tractar durant el matí.

De fet, la primera intervenció ha estat pel **Dr. Julià Blanco**, investigador línia de Virologia e Immunologia de l'Irsi Caixa, Hospital Universitari Germans Trias i Pujol que ha parlat sobre la incertesa davant la COVID19 i la immunitat. El Dr. Blanco ha

foto **@CAMFiC**

fet un repàs a les diferents vacunes i les seves proteccions. Després ha intervingut el Dr. Nemesio Moreno del Sistema d'Informació de la Generalitat de Catalunya i membre del grup de Vacunes de la CAMFiC, i que ha explicat el perquè i a quins grups d'edat cal posar una tercera dosi de la vacuna de la COVID19. El **Dr. Nemesio** ha fet un repàs a l'evolució de la pandèmia així com als beneficis de la vacunació.

Després d'una pausa pel cafè ha estat el torn del **Dr. Carlos Rodrigo**, director clínic i professor titular de pediatria de l'Hospital Germans Trias i Pujol que ha parlat sobre les controvèrsies de la vacuna Pneumocòccica Conjugada. Pn15, Pn20?, mentre que el darrer tram de la jornada ha estat per la taula de debat Vacuna inactivada enfront Herpes Zòster. Debat: hi caben més vacunes al calendari? Amb la presència de la Dra. Anna Pilar Javierre del grup de prevenció en malalties infeccioses de la SemFYC, amb el **Dr. Pablo Aldaz** del mateix grup de treball de la SemFYC i amb el Dr. Lluís Urbiztondo, doctor en medicina i especialista en immunologia i medicina preventiva i salut pública.

L'acte de cloenda ha estat per **Ariadna Mas**, directora assistencial d'atenció primària de l'ICS i també membre del grup de vacunes de la CAMFiC.

Recurs

Fonts d'informació per la vacunació COVID-19

foto **@CAMFiC**

GdT - Grups de Treball

Nou document de consens sobre els inhaladors

GdT Malalties Respiratòries

A La CAMFiC juntament amb l'AIFiCC i la SOCAP han elaborat un nou document per millorar l'elecció del dispositiu segons la capacitat respiratòria i perfil del pacient.

El document en format tríptic i molt visual fa un repàs als diferents tipus d'inhaladors disponibles, els passos més importants a seguir en la tècnica de la inhalació, així com els criteris per escollir el millor inhalador en funció de la capacitat respiratòria que mostri el pacient. El tríptic també mostra com fer la inhalació: avaluant primer, escollint després la millor tècnica i finalment l'entrenament a ensenyar al pacient perquè faci un bon ús de l'inhalador.

Formació de Formadors: Document de consens en inhaladors

CATALUNYA CENTRAL
GIRONA
LLEIDA
TARRAGONA
BARCELONA

7 edicions repratides pel territori

Document de consens en inhaladors desplegable

Recerca - Beques, Premis i Ajuts

Premi Josep Davins i Miralles 2022

GdT Qualitat i Seguretat

Premi destinat a guardonar el projecte sobre millora de qualitat dels serveis sanitaris en atenció primària que ja s'hagi aplicat i del qual es puguin avaluar els resultats.

Plaç d'enviament abans de les 24:00 del dia 1 de Febrer de 2022.

Es valoraran positivament els treballs multicèntrics i multiprofessionals, i orientats a la millora de la pràctica assistencial,

Bases Premi Josep Davins i Miralles 2022

Imprés solicitud Premi Josep Davins i Miralles 2022

Criteris d'avaluació Premi Josep Davins i Miralles 2022

Els objectius del **Grup de Qualitat** són definir criteris de qualitat de la pràctica de l'atenció primària perquè serveixin de referent per promoure la millora contínua i l'excel·lència dels Equips d'Atenció Primària i proporcionar suport metodològic i formació en coneixements, habilitats i valors als professionals que treballen a l'atenció primària, especialment als socis de la CAMFiC i a aquells que desenvolupen tasques de direcció.

L'Acadèmia FUNDACIÓ ACADÈMIA DE CIÈNCIES MÈDIQUES I DE LA SALUT DE CATALUNYA I DE BALEARS

CAMFiC societat catalana de medicina familiar i comunitària

Comunicació: Atenció Primària i MFiC

És notícia!

vocalia COMUNICACIÓ

Allau de baixes de metges als CAP: "Falten professionals a l'atenció primària"
Sis de cada 10 professionals de l'Atenció Primària a Catalunya pateixen la síndrome de l'esgotament professional. Això és 10 vegades més que abans de la pandèmia. Intervencions de les sòcies Blanca Gispert, Cristina Servent i el president Antoni Sisó Almirall al **Planta Baixa de TV3**.

Els metges de Família avalen la nova atenció primària, però reclamen més personal per aplicar-la.
El vicepresident CAMFIC, Jordi Mestres, creu que el nou sistema per demanar hora als centres d'atenció primària "està bé sobre el paper", però també avisa que, sense més recursos i personal, s'haurà de desplegar "de forma progressiva". **Onda Cero Catalunya.**

Declaracions **Antoni Sisó** sobre us mascareta i increment malalties infeccioses
RAC1 informatius migdia - min 12:59

Intervenció **Antoni Sisó** al programa Cafè d'Idees amb Gemma Nierga
RTVE Catalunya - al tall 1:22:54

Intervenció **Jordi Mestres** sobre situació a l'Atenció Primària
RAC1 informatius migdia - min 22:50

28è CONGRÉS D'ATENCIÓ PRIMÀRIA Girona

28, 29 i 30 D'ABRIL | 2022

Temps de CAMFiC

#tempsdeCAMFiC

CAMFiC
societat catalana de medicina familiar i comunitària